

Ing. Libor Lobovský, Ph.D.
NTIS – Nové technologie pro informační společnost
Fakulta aplikovaných věd
Západočeská univerzita v Plzni
Univerzitní 22
30614 Plzeň

Oponentský posudek bakalářské práce Kláry Vitákové

nazvané

Modelování proudění kapalin

Tato bakalářská práce se zabývá výpočtovým modelováním proudění kapalin. Daná problematika je přehledně zpracována na cca 40 stranách tiskopisu a je rozdělena do několika částí. V úvodu se studentka zabývá historií problematiky proudění kapalin, načež navazuje kapitolou, v níž rozděluje kapaliny dle jejich fyzikálních vlastností a klasifikuje typy proudění. Jádrem této práce jsou pak kapitoly o modelování newtonovských a neneutonských kapalin. V kapitole pojednávající o modelování Newtonovy kapaliny je odvozen výpočtový model pro řešení stacionárního i nestacionárního proudění metodou konečných prvků a jsou zde prezentovány výsledky numerického řešení vybrané vzorové úlohy (Poiseuillova proudění). V kapitole o modelování neneutonských kapalin je popsán analytický model proudění těchto kapalin (pomocí mocninového zákona) a ukázán postup určení parametrů konstitutivního vztahu na konkrétním příkladu.

Cíle stanovené v zadání této bakalářské práce byly splněny. Práce je zpracována kvalitně a může být velmi dobrým základem pro další činnost autorky v oblasti numerického řešení proudění kapalin.

Navzdory vysoké kvalitě mám k vypracování této bakalářské práce několik spíše formálních připomínek:

- 1) V úvodu postrádám popis motivace pro vypracování této práce, např. formulaci konkrétních úloh, kterými se autorka v budoucnu hodlá zabývat.
- 2) V kapitole 2 by u rozdělení laminárního a turbulentního proudění bylo vhodné zmínit také něco o tvaru proudnic pohybující se kapaliny.
- 3) V úvodu kapitoly 3 postrádám popis fyzikální podstaty vztahů (3.1) až (3.5).
- 4) V kapitole (3.1) by bylo vhodné uvést odkaz na literaturu u zmínky o Babuškovo-Brezziho podmínce.
- 5) U vztahů (3.29), (3.30) by bylo vhodné popsat, co je σ_u , σ_v , δ_{u_s} , δ_{v_s} .
- 6) U vztahů (3.32), (3.33) by bylo vhodné popsat, co je f_u , f_v .
- 7) U vztahu (3.36) se konečně vyskytuje popis σ_u , nicméně udávání směru pomocí vektoru u (resp. vektoru v) považuji za zavádějící vzhledem k tomu, že v předchozích vztazích vektor u (resp. vektor v) vystupuje jako rychlost ve směru osy x (resp. osy y).
- 8) U vztahu (3.42) chybí popis co je f s pruhem.

- 9) Pro numerickou integraci jednoduchých, resp. dvojných, určitých integrálů (ad vztahy (3.42), (3.43)) lze použít libovolný počet Gaussových bodů, nikoliv pouze tři body, resp. devět bodů.
- 10) U úlohy popisované na straně 20 chybí odkaz na obrázek ukazující geometrii problému a zadávané okrajové podmínky.
- 11) U obrázku 3.7 by bylo vhodné uvést detailnější komentář v popisku obrázku, např. "Zobrazení rychlostních profilů v průřezu kanálu (nahore)..."
- 12) V závěru kapitoly 3.1 nesouhlasím s tvrzením "...z uvedených číselných výsledků numerického a analytického řešení uvažované modelové úlohy hydromechaniky vyplývá, že použitá numerická metoda (metoda konečných prvků) je dostatečně přesná pro řešení reálných úloh proudění kapalin." Nicméně z výsledků v kapitole 3.1 vyplývá, že "...je dostatečně přesná pro řešení daného systému rovnic popisujícího stacionární plíživé proudění nestlačitelné Newtonovy kapaliny."
- 13) U vztahu (4.4) chybí zmínka o tom, co vyjadřuje τ_0 .
- 14) U vztahů (4.18), (4.19) by bylo vhodné popsat souřadnice r , φ , z .
- 15) Při zavedení modifikovaného tlaku P chybí popis proměnné h .
- 16) Zakreslení vetkoru v_z na obrázku 4.2 je zavádějící.
- 17) Z popisu před vztahy (4.37), (4.38): "V těchto místech změříme objemové průtoky Q_1 , Q_2 a určíme tlakové gradienty", není jasné co, kde a jak měříme a co jsou veličiny ΔP_1 , ΔP_2 .
- 18) Ze závěru této bakalářské práce by bylo vhodné vypustit druhý odstavec, který do závěru vůbec nepatří.
- 19) Závěr obsahuje dobré shrnutí této práce a poskytuje i výhled do budoucna na numerické modelování nenewtonských kapalin. Nicméně opět by zde mohla být zmíněna motivace k řešení konkrétních úloh. Zároveň by závěr mohl být napsán daleko stručněji s důrazem na jasnou formulaci přínosů této práce (vytvoření konečně-prvkového modelu pro řešení proudění a jeho validace pomocí analytického řešení).

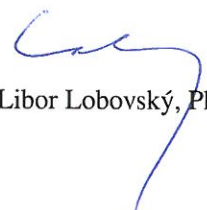
Otázky k obhajobě bakalářské práce:

- 1) Prosím autorku o upřesnění rozdělení laminárního a turbulentního proudění s ohledem na tvar proudnic pohybující se kapalinou.
- 2) Prosím autorku o vysvětlení fyzikální podstaty vztahů (3.1) až (3.5) včetně popisu významu jednotlivých členů v rovnici (3.1).
- 3) Prosím autorku o doplnění odkazu na literaturu, z které lze čerpat další informace o Babuškově-Brezziho podmínce.
- 4) Prosím autorku o doplnění informace, co vyjadřuje τ_0 v rovnici (4.4).
- 5) Prosím autorku o upřesnění, jakým způsobem se v kapitole 4.1 získají hodnoty průtokového množství a tlakových gradientů, které jsou použity poprvé ve vztazích (4.37) a (4.38).

Závěr:

Tuto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou "výborně".

V Plzni dne 12. června 2014

Ing. Libor Lobovský, Ph.D.